

Abonamente:
Pe un an . 780 Lei
Pe 1/2 an . 390 Lei
Pe 1/4 an . 195 Lei

Tribuna Nouă

REDACTIA SI ADMINISTRATIA
Bulev. Regina Maria Nr. 18. Tipografia „Aradul”

INSERȚII
Se primesc după tariful la
Administratia ziarului
si la toate agentile de
publicitate.

3 Lei ex.

ZIAR POLITIC NATIONAL

3 Lei ex.

Minoritățile și învățământul

— In jurul noului proiect al ministrului școalelor. —

Arad, 9 Maiu.

Proiectul de lege prin care se reglementează funcționarea școlilor particulare, și ale cărui dispozițiuni principale le-am publicat în numărul de ieri al ziarului nostru, după înșis expunerea făcută reprezentanților presei de către ministrul instrucțiunii, este o adevărată reformă menită să asigure buna dezvoltare a învățământului.

Este un fapt notoriu că în ultimii ani învățământul, supus unui complex de împrejurări neprielnice, scăzuse la un nivel îngrijorător pentru cultura românească. Una dintre cauzele care au contribuit la declinul școlii în ultimul timp este și faptul că învățământul particular era supus unor regimuri diferite, constituind un adevărat haos prin neuniformitatea categoriilor și grupurilor de școli particulare, împrejurare care a împiedicat un control serios al acestor instituțiuni și a încercat abuzul cu eliberarea de certificate, în așa fel încât a atras atenția stăruințelor prin gradul de ignoranță a tinerilor care se duceau să-și continue, în alte țări, studiile superioare.

Acest control este legiferat în așa fel prin proiectul dlui ministru al școalelor încât abuzurile nu vor mai fi posibile și se împiedică crearea unui proletariat pseudo-intelectual care ar fi adus mari neajunsuri societății românești.

Dar, mai presus de toate, proiectul care va veni în curând în discuția Parlamentului va lămurii și un capitol principal din tratamentul minorităților, din care zările maghiare ardeleni la unison cu organele de propagandă maghiară în străinătate, caută să facă o chestiune europeană. Acest proiect vine, ca un argument suprem, să risipească toate criticele neîntemeiate și toate afirmațiunile calomnioase cu cari se caută discreditarea Statului român.

Neputând nega buna stare materială a populațiilor minoritare, soliditatea și libera dezvoltare a instituțiilor lor economice, propagandistii maghiari s-au agățat, dela o vreme, de chestiunea învățământului atribuind guvernelor românești intenția unei acțiuni de desnaționalizare prin înăbușirea culturii minoritare. De aceea și proiectul de lege al dlui dr. Anghelescu se ocupă în special cu învățământul minoritar, emancipându-l din starea de inferioritate în care se afla până azi, și în care era pus prin înșesii dispozițiunile vechiului regim al școlilor din fosta monarhie austro-ungară. Mai mult, deputații și senatorii minoritari, precum și membrii notabili ai corpului lor didactic au fost consultați la redactarea proiectului, prin care se poate spune că se acordă minorităților dreptul neștirbit de a se dezvolta și cultiva în limba lor.

Nici una din dispozițiunile proiectului nu este susceptibilă de critica cinstită. Naționalitățile au libertatea absolută de a înființa școli de toate gradele, — afară de școli normale, militare și universități — cu limba de predare.

Nimeni nu poate aduce vre-o obiecțiune faptului că înființarea acestor școli nu va fi permisă decât cetățenilor români sau societăților lor culturale precum și comunităților religioase. Și iarăși, cine va putea obiecta ceva împotriva faptului că

este interzis copiilor de cetățeni români să frecvențeze școlile, înființate pentru copii de cetățeni ai unui stat străin, a căror funcționare este admisă prin noul proiect?

Interzicerea primirii de fonduri, subvenții și donații de orice natură din străinătate pe altă cale decât prin intermediul ori prealabilă aprobare a ministerului școalelor este o normă în general admisă în toate legiuirile străine. Ea există și în vechia lege ungurească a naționalităților, dar numai pe hârtie. Guvernele maghiare respingeau în mod sistematic donațiunile venite din regat pentru școlile românești din Ardeal cari se știe cu ce peșabile greutăți aveau să lupte.

Nu poate constitui un punct de critică nici faptul că directorii și personalul didactic al acestor școli sunt obligați să cunoască limba română și să întrebuințeze numai manuale, hărți și tablouri aprobate de ministerul care acordă diplomele elevilor.

Este iarăși dela sine înțeles, că ființa etnică a naționalităților din regatul român este perfect de bine asigurată prin dispoziția ca în școlile particulare să nu fie primiți decât elevi a căror limbă maternă e aceeași cu limba de predare a școlii. Această dispoziție arată perfect de bine intenția legiuitorului care, departe de tendința de desnaționalizare care i se atribuie, înlătură orice posibilitate de a slăbi simțul național în sufletul elevilor. Această dispoziție din proiect, răspunde ea singură cu succes tuturor criticilor ce se aduc de către agenții propagandei maghiare.

Celelalte măsuri cuprinse în noul proiect de lege sunt, toate, privitoare la controlul capitalului de cunoștințe al elevilor. Rigurozitatea condițiunilor unui astmenea control, dă, în orice proiect de lege privitor la învățământ, măsura seriozității și a nivelului de cultură dintr-o țară. Și în această privință, criticile ce s'au adus acestui control precum și recente legi de reînființare a bacalaureatului, constituiesc punctul cel mai slab al campaniei ziarelor minoritare.

În tot cazul, nu în numele civilizației se poate formula asemenea critici unui proiect de lege care asigură o cultură serioasă tuturor cetățenilor unui stat.

Comisia româno-maghiară s'a întrunit la Carei

Satu Mare, 5 Maiu. — Când s'a fixat frontiera între România și Ungaria o parte a județului Satu Mare a rămas Ungariei, iar sprospe trei părți au revenit României.

De atunci între Ungaria și România s'au urmat diferite tratative în vederea lichidării diferitelor averi cari au aparținut întregului județ iar în prezent urmează să fie împărțite.

La Carei-Mari alături s'a întrunit comisia, română și maghiară. După aranjarea mai multor mici chestiuni în litigiu, a venit în discuție și valorificarea patrimoniului prefecturii. Comisia română a prețuit această avere în 72 milioane lei. Maghiarii însă s'au opus, pretinzând că nici cu 120 milioane nu este scump valorificat. Discuțiile vor urma.

Din averile județului, constând în clădiri, instalații, etc., românii le vor reveni 65.47 la sută, iar maghiarilor 34.53 la sută.

Dat fiindcă și pe teritoriul maghiar au rămas multe averi județene, suma ce trebuie să se plătească maghiarilor nu va fi așa mare.

Sărăcirea Europei

NOTE

Arad, 9 Maiu

Cât aur european a traversat Oceanul Atlantic în anul din urmă? La această întrebare răspunde ziarul englez „Daily Chronicle” publicând datele lui Sir W. Lounson, membru în Camera Comunelor, după afirmațiile caruia 45 la sută din aurul mondial e în casete de fier ale Statelor Unite ale Americii.

Valoarea aurului monetat existent pe pământ, înainte de război era valantă două miliarde de lire sterline, adică 150 miliarde de lire actuale. Din această cifră 45 miliarde de lire se află actualmente în Statele Unite, împrăștiate între tezaurul statului și rezervele băncilor federale.

Din aurul rămas 12 și jumătate la sută se află în Anglia; 22 la sută împărțit între Franța, Italia, Japonia, Spania, Germania și Olanda au 2 și 2 și jumătate la sută; restul e împărțit între celelalte țări ale lumii.

Aceste cifre sunt în raport cu aurul monetat; în schimb pentru aurul de extracție calculat e cam acesta până în zilele noastre se calculează că aurul extras din toate minierile globului ar avea o valoare de aproape 85 miliarde de lire aur; anul se extrage de o jumătate de miliard și din această cantitate jumătate se extrage pe teritoriile engleze.

În timpul războiului aurul european a trecut pe coastele Oceanului pentru a se îmbogăți și mai mult zece țecute și opulente Statele Unite ale Americii.

Sfârșitul războiului n'a putut opri această furenie migrațiune a aurului european.

Consiliul de miniștri

Levi s'a ținut un consiliu de miniștri sub președinția dlui prim-ministru Ion Brătianu. În acest consiliu d. ministru I. G. Duca, a adus la cunoștință membrilor guvernului programul discuțiilor ce vor urma în conferința Micii Întelegeri.

D. Al. Constantinescu, ministrul de agricultură, întors din străinătate, a făcut o expunere a cererilor avute cu omenii politici ai Franței. Dsa a asigurat pe membrii guvernului, că România se bucură de toată încrederea acestor țări. Toți oamenii politici cu cari a avut convorbiri d. ministru Al. Constantinescu au arătat multă simpatie țării noastre, care după părerea lor, e în plină dezvoltare economică, — sfiorțind ce le face guvernul român pentru refacerea economică începând a da roadele așteptate.

Consiliul a mai discutat chestia legilor ce vor urma să treacă prin parlament în această sesiune. Printre aceste proiecte sunt: Reorganizarea Consiliului superior administrativ, Camerele de muncă și Consiliul superior al muncii.

După rapoartele primite din toată țara situația agricolă este înfloritoare pretutindeni, mai ales în urma ploilor căzute.

Știrile primite de guvern asupra mișcărilor comuniste din Bulgaria sunt liniștitoare. Peste tot în această țară, organizațiile comuniste sunt destăvățate.

In jurul alegerii de episcop

— Declarațiile unui distins personaj politic. — Epilogul alegerii de episcop: o filială a băncii Timișana? —

Arad, 9 Maiu.

Acțiunea noastră de lămurire și-a produs efectul cuvenit. Opinia publică începe să și formeze păreri mai libere și curajoase, iar acel miraculos și omnipotent „tabu” care a ținut sub stăpânire sa de atâtea amar de vreme mulțimea, începe a se destrăma. Și fenomenul acesta de disolvare e urmat spre bucuria noastră, de un simptom sănătos, viguros și laudabil. Critica liberă (acea critică pe care a cerut-o așa de impetuos revista „Societatea de Aline” din Cluj), răstigne teren din ce în ce mai mare! E un semn bun acesta să-l urmam deci fără mulție govăire. Ne vom scăpa așa, probabil, de grozava mînie ce ne-a lovit, vom putea distinge în fine colorile ce n-aveam amestecat înaintea ochilor până acum, vom ști ce e alb și ce e negru, ce se îndoaie ca paiele și ce stă drept ca stegarul. Căci suntem oameni cari nu trăim pe picioarele noastre și dorim să judecăm odată și cu capul nostru. Să reîntărgăm deci rațiunea la locul care i-se cuvine.

Aceste reflecțiuni n-ile inspira rădăurile ce le-am primit dela un distins personaj politic din Arad și deputat sinodal care cunoaște perfect situațiile și epilogurile create de ciuda alegerii de episcop.

Extragem din această scrisoare numai părțile cari prezintă încă și azi o importanță deosebită.

„Di Goldis a urmărit prin această manevră donă interese: întâi sprijinul băncii „Timișana” și al doilea asigurarea unui rol de conducere în acest județ.”

„Cu socoteala meschieră s'a folosit de buna noastră credință inițiat „spaciu” ca mai apoi cu istețimea unui bun șahist din Palatul băncii „Timișana” să ne tragă „matul”.

„Dar eșecul nu l-am suferit numai noi ci în special județul. Suntem siguri deci că acest județ va ști în viitor să arate dragostea și recunoștința ce se cuvine frunțului partidului național, care i-a deservit interesul cu atata cinism.”

„Pe de altă parte nouă, celor cari am servit interesele județului ne-a reușit să ne asigurăm mari simpatii prin lupta nobilă ce am dat-o pentru un țel just și foarte bine motivat. Am suferit o înfrângere dar am luptat căvleșete pentru un scop nobil. Și populația din județ vede și apreciază aceasta!”

„Domnului Goldis, însă îi va fi memorabilă învingerea aceasta. Aradani cari mai oscilau până în prezent s'au fixat de data aceasta în mod hotărât în defavoarea dlui Goldis. Lumea a văzut și s'a convins că permanentul război din viața politică are aceleași obiceiuri și în viața bisericească.”

„Căci de fapt e suficient să ne reamintim un singur lucru, ca să ne convingem de adevărul enunțat mai sus. Strășnicul și neînduplecatul apărător al Bisericii ortodoxe, ecumenical și de preot, d. V. Goldis, în turneurile sale politice a declarat de repetate ori, în fața alegătorilor săi, că bapștii și

cei alții sectariani sunt în fața lui egali cu cei mai dreptcredincioși ortodocși.

„Unde e consecvența, cum stăm cu caracterul?”

„Tăntimele dela băncile liberale pentru că s'au putut da și injura pe liberalii la flecare coit de stradă...”

„Sprijinul de vreme rea al Băncii „Timișana” ca să tradați interesul județului Arad...”

„Măine probabil ajutorul Băncii Marosoch și apărător al titlului mozaic...”

„După cât sunt informat, din acest proaspăt sbucium al Băncii Timișana va eși o filială a acesteia cu nobila menire de a distruge o bancă românească din Arad.

„Ar fi, de altmăd, un urit epilog al alegerii de episcop...”

„Noi triumfăm deci din alt punct de vedere. Tabla valorilor se restabilește pe indelete. „Tabu” își pierde din putere și din cei mulți cari profesau cultul zeilor vom avea curând oameni în adevăratul înțeles al cuvântului, oameni cari vor avea o singură busolă a cel „rațio” aceluia în seamă până în prezent.”

Măsuri împotriva centrului de propagandă comunistă din Viena

Sunt câteva zile decând o telegramă din Praga suna că guvernul englez, fiind solicitat de statele din Mica Întelegeri, a cerut guvernului vienez să ia măsuri împotriva activității organizației de propagandă comunistă pe care bolșevicii ruși o întrețin la Viena.

„Ach! Utr Blatt” anunță că în ultimul consiliu de miniștri s'a hotărât ca să nu fie tolerată sederea în Viena a refugiaților politici, cari participă la conspirații sau acțiuni politice în detrimentul altor state.

Organizații monarhiste în Rusia

Berlin, 8 (Rador). — Presa baltică informează că s'ar fi descoperit în Petersburg o organizație extensivă monarhistă.

Control militar va reîncepe în Germania

Berlin, 7. — Președintele comisiei militare internaționale de control, generalul Walsh s'a înapoiat la Berlin.

„Taegliche Rundschau” interpretează întoarcerea generalului ca o indicație că în curând, controlul militar va fi reluat în toată Germania.

Se anunță din Londra că ambasadorul german de acolo a primit instrucțiuni să asigure pe lângă guvernul englez ca puterile să dea un răspuns mai grabnic la nota Germaniei asupra controlului militar.

Moș Iosif Hainich

Int'o zi a venit la mine un ovci bătrân de prin „țara de jos”, și mi-a înfășurat sfios o scrisoare. Era o scrisoare de recomandare. — Un prieten al meu mi spunea cine e bătrânul și mi-a ruga să-i dau mână de ajutor ca să scoată dela autoritățile școlare o pusție de autorizatie. Moș Iosif Hainich făcea vâ-ți dai osteneala pentru el. Avea pălărie mare, cu fund înalt, care fusese alădăstă poate un cilindru. Purta un palton lung, cafeniu, mat în spinare și negru înstruit, la piept, la buzunare și pe poale. Lux de nasturi nu avea, așa încât cu toată străduința lui să mi apară corect și strâns, nu mi-a fost greu să vad că peste pantaloni era înțesat cu o sforă de căpătănă de zahăr. La gât era legat cu o le gatură roșie — colcare moartă care i ținea loc de cravată și de plestron. În picioare, Iosif Hainich plimbă solemn niște ghețe lungi și arcuite ca niște ski. O privire albastră și blajină tempera cu un strop de voce bună și de resignare această înfășurare originală. Moșneagul avea peste șaizeci de ani; era mai mult cărunt decât alb și se ținea încă drept, sub paltonul lui de belfer nerecunoscut de minier.

Mi-a spus cu o voce cam nesigură, din

pricina unor dinți trădători, ce necaz îl aduce sub zidurile temute ale cetății școalelor.

— „Învăț pe copii rugăciunile, într'o școală particulară din „măscinul nostru”, copii mici decâte 4—5 ani... Fac meseria asta de multă vreme... Domnul Rabin și domnul inspector școlar m'au chemat să dau concurs. Din ce sădau concurs?... Din rugăciunile pe cari le înapăresc copiilor? Dl Rabin știe că le cunosc. Din gramatica limbii române și din istoria țării? Le cunosc și pe acestea, deși nu le voi preda niciodată, fiindcă elevii mei sunt mai mici de șapte ani... Când vor merge mai târziu, la școala primară vor avea destul prilej să le învețe... Dar trebuie să dau concurs... acum la bătrânețe, ca să am dreptul să învăț rugăciunile ovrești într'o școală particulară ovrească, pe copii de 4—5 ani... N'am știut tot ce știe dl inspector școlar: dumnealui e mai învățat decât mine și mai tânăr... Dar nici dsa nu știe rugăciunile ovrești și mi-a spus că am căzut la concurs și nu mi mai dă autorizație să câștig și eu o păune... acum la bătrânețe... Dl Rabin știe că știu rugăciunile ovrești, dar dl inspector nu se pricepe la rugăciuni și mă întreabă alte lucruri.

Și sânt, doar, pentru atâtea chemat ca să învăț pe copii rugăciunile ovrești...

— Va să zică, Moș Hainich, dl inspector școlar a zis că nu ești bun să înveți pe copii rugăciunile ovrești, fiindcă n'ai știut să răspunzi ce te-a întrebat dsa din gramatica română și din istoria țării...

— Așa cocoane, zău așa!

— Bine, Moș Hainich, dar nu dăscăi ca dta trebuie să știe gramatica română și istoria țării.

— Le știu, cocoane, zău le știu! Pot-tim de vezi marea ce rugăciune am scris eu, pentru că să trăiască raposatul rege Carol...

Eram grozav de grăbit să mă duc undeva, cu o poruncă dela șefii mei și m'am uitat la treacă pe hărțile unde era scria rugăciunea lui Iosif Hainich.

— Moș Hainich, nu știu dacă voin putea să îți fiu de ajutor. Dl inspector școlar e om mare și când a zis o vorbă nu poate să și-o mai ia înapoi... Dar vino poimăine să vorbim pe indelete. Măine nu sunt în București. Poimăine, la amiază mă înapoiez. Dacă vrei, vino la mine acasă, la ora 3 după amiază. Stau și te aștept.

Mosneagul a venit, întocmai. L-am poștit în casă și-am arătat, în biblioteca mea mai multe cărți ebraice din anul de învățatură teologică. Nu apucaser, însă să înodăm bine convorbirea și istă că niște tude

Concert în Nădlac

Concertul predat de corul „Reuniunii” de către și cântări a meseriașilor români din Nădlac la 20 Aprilie a. c. a două zi de Sf. Paști, ne îndeamnă să dăm publicații numele acelor marimiști cari au binevoit a contribui cu suprasolvi: Dirigent Vasile Silade, N. Chicin preot 160 Lei, Alex. Mărginean 130 Lei, I. Mercea primnotar, Aur. St. Suluțu dir., Dr. Fântăniș adv., M. Caba (Trifu), M. Caba (Dim.), P. Roșuțiu croitor, P. Petroi 100 Lei, N. Mărginean preot, I. Antal notar, Alex. Susan 80 Lei, I. Dragan 70 Lei, U. Bența 65 Lei, Dr. Băneș, G. Vidican, F. Sandor, P. Chabada 60 Lei, Dr. Messinger, Tr. Oprea, T. Șumandian, Tr. Precupas, Alex. Malis, G. Chicin 50 Lei, I. Ilean, P. Sina 45 Lei, M. Strathienchi, St. Precupas, I. Mărginean, T. Ghenghi, I. Onea, G. Tiriad primar, Tr. Oprea, Tr. Chicin, N. N. (Arad), G. Negreș, M. Weiss, S. Rohoni, St. Palcan, M. Aldea, v. d. Gaal 40 Lei, Alex. Ciorteș 35 Lei, G. Petrovici subrev., N. Cotoraci, E. Mărginean, N. Petroi, I. Mărginean, G. Popovici, G. Chicin, L. Campan, G. Poetich 30 Lei, C. Trifu inv., A. Chira, v. d. Precupas, L. Ilovi, G. Faur, I. Chicin, C. Mager, C. Stroia, T. Onea, Tr. Precupas, G. Crișan, P. Almojd 25 Lei, Locot. Constantin, A. Filca, P. Anora, T. Covaci, G. Mărginean, G. Stancu, T. Chicin, v. d. lui Halmajau, S. Onea, T. Mărginean, Soț. Chicin, M. Suciu, N. Aleșan, D. Hora, N. Pătean, M. Onea, M. Ieremie, N. Dronga, I. Moeris, V. Caba, Chira (junior), P. Pateon, St. Mănzat, P. Moțiu, I. Glich 20 Lei, S. Ilean, M. Lucaci, St. Sava 15 Lei, M. Oprea, I. Obărtian, I. Reinhardt, St. Săuigan, v. d. lui Tiriad, I. Precupas, V. Naghiu, M. Campan, I. Păcurarovic, P. Campan, L. Sălajan, I. Drigla, P. Faur, I. Mărginean, L. Bolchiș, I. Vilagos, S. Orga, C. Sina, P. Chicin, M. Bolchiș, T. Chisa, L. Dragan, D. Cristea 10 Lei, S. Naghi, I. Bența, M. Chicin, L. Negreș, I. Șiclovai, P. Covaci, I. Ionescu, Alex. Șumandian, I. Dragan, A. Faur, R. Faur, P. Hora, O. Handrau, L. Cotoraci, L. Șneider, R. Neșin, C. Faur, T. Mărginean 5 Lei. — Comitetul aranjator. (1137)

România

Comitetul Școlar Județean Arad

Nr. 651/1925. (1090)

Publicațiune.

Urmând, că în cursul anului 1925, să se repara localurile de școale în comune: Gurahonț, Cil, Tăuș și Milova, se aduce la cunoștință amatorilor, că pentru darea în întreprindere a acestor lucrări se va ține o nouă licitație la Prefectura județului Arad și la primăriile respectivelor comune în ziua de 14 Maiu 1925 la orele 10 a. m.

În baza devizelor verificate din partea serviciului de poduri și șosele spesele de reparare sunt: la Gurahonț 280.000 Lei, la Cil 175.000 Lei, la Tăuș 200.000 Lei și la Milova 42.500 Lei.

Licitatiunea se va ține în conformitate cu prevederile Art. 72 și următorii din legea contabilității publice și cu oferte închise și sigilate, pe cari amatorii le vor înainta Comitetului școlar județean.

Amatorii vor depune deodată cu prezentarea ofertelor și o garanție de 6% a sumelor oferite în numerar, sau în efecte garantate de stat.

Devizele lucrărilor se pot vedea în biroul comitetului școlar județean, la Prefectura județului și la primăriile respective în zilele de lucru, între orele 10—12 din zi.

Arad, la 27 Aprilie 1925.

Președinte,

Prefect, Insp. Gen. Administrativ,

I. GEORGESCU (ss)

Secretar: V. SPATARIU (ss)

Salonul de coafor și manicur pt. femei

În postăvăria hărăbătești de primăvară și vară cel mai mare asortiment. Cel mai eficient izvor de procurare. Import direct. (894) Arad, Strada Eminescu (Deak Ferenc ucca) 28.

KOPRO

În atelierul lui **GÉZA NAGY** fotograf, se efectuează cele mai moderne fotografii pentru copii, portrete cu cel mai gingaș gust aranjate. Mărituri de fotografii după cele mici, aquarel și pastel în ori ce mărime. Atelierul permanent încălzit. Arad, Bul. Reg. Maria (fostă Andressy) Nr. 8. (890)

Mi-am deschis noul atelier de croitorie

pentru bărbați

în Strada Eminescu No. 30.

(1098)

Teodor Cristen.

Salon de lingerie

Execută prompt totfelul de cămăși pt. bărbați și dame și orice fel de lucru de mână și broderii. O cămașă bărbătească cu două gulere, execuție de primul rang **Lei 80.** — Soția lui **Salomon I.** Arad, Str. Brătianu (Palatul Minorilor) etaj II, ușa 20. (942)

Primăria comunei Iarcoș.

No. 532/1925.

(1147)

Publicațiune de licitație.

Primăria Iarcoș din încrederea reprezentanței comunei aduce la cunoștință publică că dreptul de vânzare asupra teritoriului comunei Iarcoș pe un interval de 6 ani consecutivi, adică dela 1 August 1925 până la 31 Iulie 1931, se va da în arândă prin licitație publică orală, ce se va ține în biroul notariatului cercual Șilindia în ziua de 2 Iunie 1925 la orele 9 a. m.

Prețul de strigare Lei 500.

Condițiunile de licitație stabilite de către reprezentanța comună se pot vedea în biroul notariatului cercual Șilindia sub durată orelor de serviciu.

Iarcoș, la 4 Maiu 1925.

I. Ursulescu,

not. cerc.

Șofron Cristea,

primar.

Opinci de gumă

se poate cumpăra

la firma

Eugen Kirschner Arad, Bulev. Regele Ferdinand No. 44. (798)

Primăria comunei Șilindia.

No. 529/1925.

(1144)

Publicațiune de licitație.

Primăria Șilindia din încredințarea reprezentanței comunale aduce la cunoștință publică că dreptul de vânzare asupra teritoriului comunei Șilindia pe un interval de 6 ani consecutivi, adică dela 1 August 1925 până la 31 Iulie 1931, se va da în arândă prin licitație publică orală, ce se va ține în biroul notariatului cercual Șilindia în ziua de 2 Iunie 1925 la orele 9 a. m.

Prețul de strigare Lei 1000.

Condițiunile de licitație stabilite de către reprezentanța comună se pot vedea în biroul notariatului cercual Șilindia sub durată orelor de serviciu.

Șilindia, la 4 Maiu 1925.

I. Ursulescu,

not. cerc.

Valer Blaj,

primar.

Inserții se primesc

la Administrația ziarului

se află în Arad, Strada Brătianu (fost Weitzer) No. 9, unde se capătă în mari asortimente articole de toaletă. (1125)

„Colegiul fiilor de avocați”

Să se înființeze colegii românești. — Avocații ar trebui să fie premegătorii în inițiativa urmărind exemplul dat de învățători și funcționari.

La Congresul Asociației funcționarilor administrativi din Ardeal s'a hotărât ridicarea unui cămin pentru fiii funcționarilor administrativi, spre a înlesni accesul tinerilor din țărașă puțin privilegiați a funcționarilor la studiile universitare.

La Cluj există asemenea un cămin așa numit „Casa învățătorilor”. Într'adevăr această casă e a lor; a dascălilor modesti cari au clădit o contribuție cu una la sută din leșia lor „de hază” adică din sârăcia lor. Și acest adăpost pentru 200 de fii de dascăli și profesori se susține din fondul „Gheorghe Iazăr” constituit din cotizația membrilor; din sârăcia lor.

Azi însă ei sunt bogați, fiii lor sunt la adăpost, au căldură, hrană, îndemnuri frumoase dela profesorii ce conduc căminul, și cu toții sunt prieteni; trăiesc ca într-o familie.

Avocații — poate cei mai bănoși dintre români afară bineînțeles de căpățâni politici — nu au găsit de bine să se îngrijească la fel de creșterea fiilor lor pe cari dotându-i cu un apanaj frumos l-i lasă pradă, gardelor ce-i exploatează, cafenelelor vecine cu Universitatea, a barurilor etc.

La urmă părinții — avocați onorabili — nu se miră îndeajuns cum se poate că fiii lor nu fac isprave prea mari pe la Universități.

Căci într'adevăr iată mentalitatea părinților avocați: „Noi prin truda noastră am ajuns să fim ceiașce suntem, voi aveți toate posibilitățile dar nu faceți nimic”.

Da, așa este! Dar să nu uităm ceva: în alte împrejurări au crescut generațiile trecute și în alte împrejurări trăiește generația de azi. Între ei, războiul a săpat o prăpastie adâncă.

Generația de azi despărțită prin această prăpastie de cei bătrâni, de cei buni și înțelepți i-și face educația în alte împrejurări. Apoi lumea s'a stricat mult după marea marel. Tânărul de azi este mai mult tentat, mai lesne este lăsat în abuzuri.

Bani trimite „babacul” când e vorba de educație. Ce n'ar da el...

Și iată cum moștenitorii unor nume de oameni cinstiți, muncitori, patrioți, nu trebuie lăsați pradă gardelor păcătoase, cafenelelor vecine cu Universitatea și barurilor. Avocații ar trebui să meargă în frunte cu inițiativa urmărind exemplul dat de dascăli și funcționari cari au arătat felul cum se îngrijește de viitorii conducători ai țării. Și să nu se creadă că tinerilor studenți fii de avocați nu le-ar convine să stea în liniște colegii, ridicate la o treaptă cu totul occidentală.

Cunoaște mulți fii de avocați din familiile bune și cu situație frumoasă materială cari au cerut să fie admisiți ca solvenți în căminuri.

Iată de ce credem că colegiile românești vor fi în viitor puternice focare de cultură.

Emil Botis.

Pregătirea legii regimului cultelor

Ministrul cultelor și arhilor, d. Al. Lapadat, a întocmit, după cum se știe, proiectul de lege care stabilește, în limitele prevederilor din noua Constituție, raporturile dintre diferitele biserici din țară și dintre acele biserici și stat.

Proiectul, în prima lui formă, a fost trimis capitolului bisericii și lăsat la dispoziția autorităților, cu observațiile de rigoare, au sosit ministrului, în afară de răspunsul bisericii unite.

Observațiile făcute de bisericile minorității nu sunt principiale, ci de amănunt, în marea lor majoritate acceptabile.

Reprezentanții bisericii unite întârzie cu răspunsul având desigur să stabilească măsurile ce le cred necesare pentru reglementarea trecerii credincioșilor dela o biserică la alta.

Acastă chestiune e de o mare însemnătate pentru biserică unită, întrucât, dela un timp și mai ales în cursul anului precedent, au trecut o mulțime de uniți la biserică ortodoxă.

Proiectul ministrului cultelor prevede și el norme precise în această privință.

Credincioșii care voadă să treacă dela o biserică la alta, e obligat să anunțe a-

au venit și ne-au întrerupt. Ne-am dat întâlnire pe ziua următoare, tot la mine acasă. De data asta eu n'am putut să fiu exact și l-am găsit pe moșneag așteptându-mă pe un scaun, înaintea casei. L-am poștit învins și am stat amândoi lângă rafturile cu cărți.

Moșneagul a pus mâna pe Biblia ebraică și a destăcut-o la Daniel, capitolul din urmă. Mi-a spus că are o lucrare specială asupra acestui capitol și mi-a început o traducere profundă, cu comentarii rabinici, cu destăluiri din Căbala și cu aplicări surprinzătoare la zilele de față.

„În vremea acela, se va ridica marele principiu: Michael, care este pentru fiii poporului tău. Și va fi timp de strădănuire, cum nicio dată n'a fost de când a stat poporul până în acele zile. Însă la această vreme va scrie poporul tău, toți câți se găsesc înșcriși în carte. Și mulți dintre ei vor dormi în pușcări pământului se vor scula, uni spre viață vecinică, alții spre vecinică oară și spre rușine. Înțelepții vor străluci ca strălucirea boltei cerești și cei ce au înțeles de mulți la dreptate: ca stelele de a pururi.”

Moș Ioșif Hainich îmi destăluiește că îngrozitorul marel de azi a căzut în prevederile lui de hăsid, încă de pe când comenta și aprofunda acest capitol din Daniel. Astăzi este timpul de strălărire, proorocit de profetul adormit în Babilon.

„Și eu am auzit, dar n'au înțeles; atunci am zis: Domnule, când se vor împlini toate acestea? Iar răspunsul a fost: Du-te Daniel, căci cuvintele sânt ascunse și sigilate până la vremea de pe urmă... Fericit cel ce va aștepta și va ajunge la o mie trei sute treizeci și cinci de zile...”

Ioșif Hainich era gata să-mi facă această socoteală și să-mi dovedească precum că acest text simbolic l-am auzit și eu și el. L-am oprit, însă cu un gest de perturbare, că am înaintea mea un vizitor religios, vrednic de stimă și de studiu. Moșneagul a continuat, netulburat și intim, socoteala lui cabalistică. Îl ascultam și mă gândeam: E bătrân, e trestier, e gata să-și piardă amara pâine pe care o câștigă și totuși lăsa să-l îngrijoreze de speranțele lui Israel!

Întâi gata să observ, să notez și să scrutez evenimentele de azi, la lumina acestui diamant unic, tăiat în mii de fețe, care este scriptura lui ebraică lăsată pe acest moșneag ridicat atât de sus, deasupra mizeriei ceasului de față și asupra mizeriei sale personale, prin gestul nobil cu care ține în mână această carte și prin puterea și suferința de a se simți moștenitorul și interpretul idealismului ebraic!

Ca să îmi dea o probă mai mult de încredere și de stimă, Ioșif Hainich mi a-

ceasta la oferitul stării civile din localitate. Acel oficiar e obligat și el să comunice anunțarea, bisericii de care a făcut pân'atunci credinciosul.

Dacă în timp de trei luni acel credincios nu revine asupra aceluiași oficer, oficerul stărei civile, el rămâne alipit definitiv nouă bisericii pe care și-a ales-o.

Dacă trei stări din numărul credincioșilor unei biserici trec la altă biserică atunci și averea bisericii păcăsite trece la biserică adoptată, care va plăti celei dă-tăi despăgubirile pe cari le va fixa instanța.

Cum statul nu are interesul să ajute biserici în detrimentul altora și nici dreptul de a împiedica pe credincioși să-și aleagă deplină libertate bisericească de care să dispună, legea nu poate decât să precizeze dispozițiile prin care să garantează manifestarea acelei libertăți a credincioșilor.

În ce privește raporturile dintre biserică și stat, legea amănunțește dispozițiile principale din Constituție. Dacă bisericile sunt ajutate de stat în existența și libera dezvoltare și ele sunt obligate să se abțină dela acte ce ar fi în contradicție cu interesele superioare și permanente ale statului.

În special se precizează că bisericile nu pot fi folosite ca elemente de politică românească, puse în serviciul statelor care nu se învoadă în tendințele lor naționale. B. cu actuala formă politică a statului român.

Coloniile de vară

Copiii bolnavi vor fi trimiși la băi, iar cei tuberculoși la Tekirghiol.

Arad, 9 Maiu.

Societatea Națională de „Cruce Roșie” din România filiala Arad roagă pe această cale, pe toți directorii școlilor primare și secundare să binevoiască a încasa cotizații anuale a elevilor membrilor ai „Crucei Roșii” secția tinerimii” pentru acoperirea dintr-o parte din spesele coloniilor școlare de vară.

„Crucea Roșie a tinerimii” va organiza, în coloniile de vară în cele stațiuni climatice și bălăne unde medicii staționali vor avea de bine, copiii bolnavi însă de tuberculoză osoasă vor fi trimiși — ca la anii anteriori — la băile din Tekirghiol. În vederea înființării acestor scopuri Societatea cere sprijinul tuturor membrilor ei dela toate școlile din județul Arad, fără deosebire de naționalitate și confesiune, deoarece recrutarea copiilor pentru colonii se face fără deosebire de naționalitate și confesiune. Donarea sumei în anul trecut o jumătate din copiii bolnavi a fost compusă din elevii școlilor de învățământ.

Începând din săptămâna viitoare Președintele societății va cerceta toate școlile, secundare fiind de dl medic căpt. dr. Magda secretarul acestei societăți care va vizita toți copiii debili cari au neapărată nevoie de a fi trimiși în coloniile de vară precum și bălănele din Tekirghiol.

Tot cu această ocazie Societatea aduce la cunoștință domnelor și dlor directori de școale, că au sosit cadourile, obținute de mine de „copiii americani”.

Aceste cadouri vor fi și în anul următor distribuite la ziua de Sf. Constantin și Elena, când se va organiza în fiecare școală un mic festival fiind ziua onomastică a S. R. Domniței Elena Protectoarea și președinta de onoare a „Cruci Roșii” secția tinerimii”. În ziua aceasta se vor încasa cotizațiile membrilor; o sumă dela cinci lei pe an. Societatea face apel la toate școlile din județul Arad, fără deosebire de naționalitate și confesiune, să confirme și spre solicitarea ajutorului de la cele Societatea dela conducătorii și elevii acestor școli.

făcut-o făcure ingenioasă asupra curiozității lor celebre și adesea tendințelor exotice. Tob se begoim, haroghi Era vorba de puiul Bileam, fiii lui Beor din Pethor, care regele Moabului îl cheamă ca blesteme pe Israel. Bileam era cel mai mare zădărniciu pentru greșala pe care făcuse o facă era cât pe aci să fie omorât. Toate acestea învânte într'un val de gânduri, de mirări și de cabală, pe bătrânul și plimbă cu dexteritate și convingere. Era în elementul lui înnaulăse, era altul și îmbrăcămîntului sordidă îi stă bine, ca unui dascăl chin, cufundat în cărți și în idei, halat secular.

Moș Ioșif Hainich asta carte — prea scumpă, pentru copiii acia pe cari trebuia să învețe rugăciunile străbunilor l-am răgăsit și moșneagului că vouă face tot ce vouă poate al că să-și redobândească dreptul său țărănesc. Moșneagul și a străna ochelarii, i-a vădit buzurmarul străbunilor ca oclul lui și a spus, privind-mă cu ochii lui albișiși iluminati acum de o satisfacție vie subită.

— Cucoane, plec cu inima împușcată și cred că te las cu inima împușcată. Când vei vorbi despre mine, vei vorbi cu bună încredințare... Am dat conștient înaintea d-tale!

G. Galatiu

Importanța Conferinței dela București

Declarațiile făcute de d. ministru I. G. Duca presei.

Ministru I. G. Duca a făcut azi, în reprezentarea presei din Capitală și reprezentanților presei străine, veniți aici ocaziunea Conferinței Micii Antante, următoarele importante declarații:

„După cum am anunțat înainte de a începe, azi, în această dimineață, am venit să discutăm cu d. ministru I. G. Duca — ar fi vorba ca noi la conferință să se deschidă mâine să luăm deciziuni privitoare la Rusia sovietică. Nimic mai devălat. Desigur că din punctul de vedere general vom discuta chestiunea rusă, o vom trece în revistă alături de toate problemele internaționale.

Nu se va discuta, însă, și nu se va lua nici o decizie senzațională. Este vorba de a lua în discuție problema Micii Antante, care este o problemă generală, așa cum o facem în fiecare zi, după o veche tradiție, întrucât la noi s-a generat de la primul ministru Ion C. Brătianu.

„Ne vom ocupa, desigur, de chestiunile care sunt în legătură cu protocolul, cu problema sovietică în Balcani și cu propunerea germană cu privire la pactul de garanție. Conferința se va mai ocupa — a contelui Duca — și cu chestiunile ce privesc vecinii — în special bugetul Ungariei, care este deosebit de important și tendințele irendente ale Ungariei în urma alegerii prezidențiale din Germania.

De asemenea se va discuta chestiunea bulgară sub lumina ultimelor evenimente.

Conferința Micii Antante este o discuție de mare importanță și de mare responsabilitate. Se știe că propunerea pactului de garanție a Germaniei stă în legătură cu aspirația Austriei la Reich.

O asemenea eventualitate a spus ministrul nostru de externe, preocupat pe cei trei aliați și mai ales pe vecinii Austriei, Cehoslovaciei și Jugoslaviei. Problema austriacă devine astfel de o actualitate turbulenta.

Deși nu se vor discuta lucruri senzaționale — a încheiat d. Duca — totuși conferința prezintă un mare interes european, considerând situația generală îngrijitoare.

Dacă marile aliați ar fi urmat o politică de strânsă colaborare între dășii așa cum au făcut-o țările Micii Antante — atunci situația de azi nu mai era cum este și n'ar fi fost cu puțină recrudescența spiritului de revanșă în Germania și în Ungaria.

Manifestația de acum a membrilor Micii Antante dovedește că se va menține solidaritatea permanentă între cele trei puteri, care este un factor de pace și de ordine în sud-estul și orientul european.

Prin Banatul românesc

Periam, 9 Mai.

„Am a gândi rău despre anumite persoane, fără patimă, fără invidie — ci numai dintr-o simțire progresivă culturală și economică. Căci românii din comuna Periam, în situația de azi a acestor locuitori din România-Mari.

Comuna Periam este așezată în partea de nord a Banatului la 4 km. depărtare de orașul Timișoara, este reședința plășii cu același nume.

Comuna are o populație de 7000 svabi — cu o viață economică — culturală din cele mai bogate — printre care se găsesc și cel puțin 400 români, cu o asemenea situație, vedem inferioritatea celor dintâi.

„Nu judecăm drept această stare de fapt, dintr-un punct de vedere natural, căci acești români erau lipsiți de cele două mari izvoare de cultură și de progres: școala și biserica.

„Căci să se știe un lucru și anume: dacă aceste familii românești nu le vom lega prin pământ de izvoare culturale pe care li le dăruim, zadarnice vor fi templele, oricât de mari și impunătoare ar fi ele. Printr-o atare situație, ne-am pomeni — într-o bună zi — că cele două edificii vor fi pustii, având în ele numai păstori; fără turmă.

„Turmele trebuie să-i dăm posibilitatea unei existențe, căci altminteri, potrivit logicii, se rischiază pierzându-se și de zi. Clădirea acestor două temple de viață națională, implică mari răspunderi și de azi vom săi să legăm economic pe acești români de ele, ideea de azi nu va avea nici un rod pozitiv. Inapropietățile românilor — prea puțin de altfel pentru o comună așa de mare ca Periam — este o absolută necesitate și credem că conducătorii li vor da atenția cuvenită.

St. Mihăilescu.

Expoziția Letiția Al. Stamatiad

Azi la 10 Mai se va deschide în Palatul Cultural din Arad expoziția de pictură și de vase pictate cu motive românești a Letiției Al. Stamatiad.

Garanțiile streine la licitațiile CFR

Direcțiunea generală înștiințează că garanțiile ce se cer în ocazia licitațiilor pot fi depuse când e vorba de oferte reprezentanți ai caselor străine și în devize străine sau în efecte ale Statului român precum și rentă consolidată a datoriei publice externe.

Târgul internațional al cărții dela Florența

Roma, 6. — La târgul internațional al cărții care se ține la Florența, expun editori din 18 țări.

Primul loc îl deține Franța cu 115 editori, apoi vine Germania cu 102 și Anglia cu 77.

Expoziția mai cuprinde 400 volume din Siam și imprimare de valoare din Mexic.

Un pact de neagresiune între Turcia și Grecia

CONSTANTINOPOL, 8. — Relațiile dintre Turcia și Grecia care la un moment dat deveniseră mai mult decât critice, s'au îmbunătățit simțitor în ultimul timp.

Grăție acestui fapt, măsurile de ordin represiv luate în contra grecilor din Turcia, au fost abrogate, iar bătăliile grecești din Constantinopol, care fuseseră închise, au obținut autorizațiunea să-și reînceapă operațiunile.

În cercurile diplomatice se susține că se tratează acum și încheierea unei convențiuni de neagresiune între Turcia și Grecia, care urmează să fie semnată încurând.

Amnistie pentru delictul politice în Germania?

Hindenburg, fiind proclamat oficial în demnitatea de președinte al Reichului a decretat o amnistie generală pentru delictul politic.

Hotărârea aceasta, în parte justificată printr-un obicei consacrat ca în asemenea ocazii noul demnitar să facă un act de clementă mai urmărește totuși și un scop politic. Prin amnistie vor fi scutiți de pedeapsă un număr important de delincvenți cari au complotat împotriva republicii.

Groasnică furtună în Ungaria

Ziarele din Ungaria sosite acum, aduc știri fantastice despre ruperea de nouri și furtuna care s'a produs acolo acum câteva zile. Printre cele mai stranii este aceasta, că în urma furtunii comuna Emod a fost literalmente acoperită cu gheață, pe o lățime de o jum. km. și în înălțime de un metru și zece centimetri.

Darea de seamă asupra serbărei „Academiei teologice“ din Arad

Arad, 9 Mai.

Porniți dintr'un avânt de încredere în publicul aradan, reușita acestei serbări ne-a dovedit cu prisosință temeinicia operațiilor noastre. Dublul nostru scop și-a ajuns deciziv. Asupra rezultatului moral și-a dat justa părere cronicarul dramatic al acestui ziar. Ne mai rămâne nouă de a face bilanțul rezultatului material și totodată de a mulțumi largului sprijin acordat.

Mulțumim, patruzeci și cinci serbări, cari ne-au acordat onorata prezență, dăruitorilor Cornelia Sclavov și Dora Neamtu, pentru munca și talentul depus la buna reușită a pieșei, on. președinte locale pentru propagandă făcută și înfățișat publicului participant.

Mulțumim deasemenea dlor cari au binevoit să supraveghească și cari urmează în ordine următoare:

Dr. I. Robu, primarul orașului Arad, Frații Burza, Ioan Georgea, protopresbiter, Inea, Sahau Cornel, câte lei 200. Dr. Borneas lei 150. N. Sebeșan lei 150. Mihail Pașcan, asesor consistorial, Familia Paya, Segă, Iustin Miron, dr. Albu Ștefăniță, dr. Vicaș Iuliu, Gherman, Fisan, dr. Emil Grozda, câte lei 100. N. N., N. N., câte lei 60. Dr. Costian, dr. Bojoc, câte lei 50. Ovădan și familia lei 40. Ștefan Ardelean, comerciant, Muntean, dr. Tănăsian, câte lei 30. Gherman, profesor, lei 25 și Muntean lei 20. Total lei 2275.

Academia teologică

Tragicul sfârșit al unui medic din Arad

Se crede că el s'ar fi sinucis

Arad, 9 Mai.

Azi dimineață a decedat între împrejurări făcute misterioase d. M. Werner din Arad. El suferise deja de mult de inimă, iar de un timp începea a obținut și fobosească diferite substanțe adormitoare. Eri a luat o doză mare de stupefiant pe care a dublat o într'un interval de timp foarte scurt. Se zice că aceasta i-ar fi cauzat moartea, dar nu se știe dacă decedatul avuse intențiuni de sinucidere. Ce-a mai probabila versiune e aceea care presupune că domnul Werner ar fi luat doza fatală din neăbăgare de seamă uitând de doza anterioară luată.

Cine vrea să meargă la Roma

Cine vrea să meargă cu ocazia Anului jubiliar la Roma spre a vizita sfintele morminte ale Apostolilor Petru și Pavel și monumentele antice romane precum și cele din era creștină și pe lângă acestea să vadă și interesanta Expoziție etnografico-culturală a Misionarilor catolici din lumea întreagă,

Ultima oră

Sosirea imputerniciților Micii Antante. — Declarațiile dlui Beneș

BUCUREȘTI. — DI Ninci, ministrul de externe al Jugoslaviei, a sosit ieri d. m. la ora 3 în Capitală. La gară a fost întâmpinat de ministrul de externe Duca și de ministrul imputernicit al Jugoslaviei la București. Seara la ora 9 și jum. a sosit ministrul de externe al Cehoslovaciei dl Beneș însoțit de soția sa. Oaspeții cu suita lor au tras la Palace Athene. Seara dl Duca a oferit un dineu în onoarea dlui Ninci în sala mare a Palatului Athene.

DI Beneș a primit pe corespondenții ziarelor cărora le-a comunicat programul Conferinței.

DI Beneș a accentuat că Mica Antantă s'a înființat pe o bază care urmărește anumite scopuri. Azi dacă alte țări ar voi să intre în această alianță, faptul ar atrage după sine revizuirea acestei baze. Unele țări, ca Grecia și Polonia, pot ajuta Mica Antantă fără să fie nevoie de a intra în ea, deoarece scopul Micii Antante este nu numai susținerea tratatului dela Trianon ci și întărirea situației de azi a statelor din Europa centrală.

Relativ la contopirea Austriei cu Germania declară că aceasta o crede imposibilă. Totuși ceva trebuie să se facă pentru Austria deoarece în condițiile ei de azi nu va putea trăi. Pentru aceasta Austria trebuie să și întărească situația ei internă și să intre în relații cu statele vecine. D. Beneș privește cu pesimism situația mondială. Starea de azi, deocamdată nu va fi turburată de vre un război. Crede că în interval de 15 ani în Europa nu va fi război.

Boala dlui Marghiloman

BUCUREȘTI. — Starea sănătății dlui Marghiloman este gravă. Zilele din urmă nu au adus nici o îmbunătățire în simptomele bolii.

Plecarea ministrului Statelor Unite

BUCUREȘTI. — Ministrul Americii Peter Jay a părăsit ieri definitiv Capitala.

Schimbări de prefecți

BUCUREȘTI. — După știrile ziarului „Dimineața“ județul Timiș-Torontal va căpăta în scurt timp un nou prefect.

Parlamentul

Camera

Ședința de noapte

D. M. G. ORLEANU, a redeschis ședința la orele 9 seara în prezența dlui G. Mărzescu.

Se continuă discuția pe articole asupra proiectului de lege privind accelerarea și unificarea proceselor și se votează cu nuci modificări.

Ședința dela 8 Mai

D. M. G. Orleanu a deschis ședința la orele 3 d. a., în prezența dlui G. Mărzescu, N. Săveanu, dr. C. Angelescu.

D. P. BRATĂȘANU întreabă pe d. ministru de externe dacă nu crede că ar fi oportun ca cu ocazia conferinței Micii Antante să discute și situația culturală a românilor din Banatul și Macedonia sârbească.

Proiectul de reformă administrativă

În continuare vorbește dl dr. I. Pistiner (soc. dem.) care după recapitularea primei părți din discursul său făcut ieri în ședința precedentă, trece la examinarea proiectului afirmând că el nu corespunde necesităților țării și n'ar aduce descentralizarea necesară.

Discursul dlui general Al. Averescu

D. AL. AVERESCU, șeful partidului popular, vorbind la discuțiunea generală examinează în parte proiectul de lege al reformei administrative făcând oarecare aprecieri asupra cuvântărilor antevorbitorilor. Din examinarea detaliată a proiectului de reformă administrativă, dl general Averescu, spune că ea este bine venită căci ea deschide drumul spre scopul final și în primul rând unifică sistemul administrativ sub care trăim de la Unirea noastră. D-na relevă că multe dispozițiuni din proiectul de față se găsesc și în proiectul d-sale. Adăugă că proiectul prezintă înălțuri în parte lipsurile arătate.

Trecând la discuțiuni de principiu oratorul crede că o reformă trebuie să fie pusă

și binevoiască a se adresa pentru informățiunile necesare la Comitetul Național din București, str. Eszup 5, unde se găsesc și bilete de indentitate (Tessera) și cărți de pelegriin (amândouă Lire lt. 30) sau la cunoscutul Birou de voiajuri Frit, str. Carada 7, lângă Banca Națională, unde poate avea și bilete pentru căile ferate.

Ședința de noapte a Camerei. — Desbateri la reforma administrativă

BUCUREȘTI. — În ședința de noapte a Camerei a vorbit deputatul sas Hedri la desbaterile proiectului administrativ. A citit declarația sașilor care zice că acest proiect nu corespunde nevoilor statului și nici cerințelor democratice. Dsa formulează o nouă teorie asupra „statului național“. Nici decât nu poate însemna această denumire ca doară românii să aibă privilegiul asupra minorităților. Într'un stat a cărui bază este dreptul, toți cetățenii trebuie să fie considerați egali. Tăra numai în acest mod se va consolida.

Dr. Aurel Lazar intrerupe: primadată auzim dela proclamarea României că șvabii vorbesc despre conștiința națională. Noi însă când am luptat pentru drepturile noastre sub regimul maghiar nu v'am ailat pe dvostroi lângă noi.

DI Hedri continuă cuvântarea declarând în numele partidului său că nu primește proiectul.

D. Grădișteanu cere ca primarii să nu fie numiți ci aleși. Desaprobă politica proiectului zicând că nu trebuie să uităm că în România pe lângă 16 milioane de români avem și 4 milioane minoritari.

BUCUREȘTI. — Ministrul de externe va da comunicate zilnice despre conferința Micii Antante. Primul comunicat s'a dat azi. În ședința prima a Conferinței s'au discutat evenimentele din Europa. Cel mai de seamă eveniment a fost socotit alegerea lui Hindenburg, care atât în forma sa acoperită cât și deschis arată, că Germania lucrează pentru forma de guvernare monarhistă și mai vâdește și întărirea ideii de revanșă. Alte evenimente sunt lăcărurile comuniste în Balcani ca rezultat al politicii sovietice.

Ce privește în general, bolșevismul deocamdată și-a pierdut însemnătatea. Și alegerile comuniste din Franța și situația din Anglia arată că pericolul bolșevismului a trecut.

Alitudoinea Ungariei este încă de luat în considerare, deoarece situația creată este încontinuu amenințată de ea. Dacă laam în considerare situația Austriei de azi, trebuie ca acest stat să fie convins a intra în Mica Antantă care mai degrabă îi asigură desvoltarea decât Germania cu care pară voiește a se uni.

INFORMAȚIUNI

Un film al Reginei Maria

„Europe Nouvelle“, anunță în curierul literar că va rula în curând filmul „Lea de launier“, adaptat după un rol al Reginei Maria, care a fost tradusă în limba franceză de Cecil Georges Bazile în „Lea de launier“. Romanul va apărea în odată cu lansarea filmului.

Alergările de cai de azi

„Dimineața“ 10 Mai ora 15 și jum. vor avea loc alergările de cai pe terenul de vânătoare cari putut fi executate din cauza ploii duminică trecută.

Parasitas pentru aviatorul Ion Sava

S'a oficial la Catedrala românească din Arad de un au dela moartea locotenentului aviator Ion Sava, care a fost ucis într-un accident neferoc de avion.

„D. Alexe Popovici. Au asistat mulți paraziți și prieteni mult regretatului aviator.

Dela Comisiunea Zootehnică a județului

Comisiunea Zootehnică a județului Arad, în ședința din 7 Mai, în prezidențiată, a decis să se facă o viză de la d. Victor Babescu, directorul Serviciului civil „Josif Vulcan“ președintele de onoare al Soc. Regnicolare pentru păstrarea raselor din România, și președintele Clubului Foxterrier Kennel din Arad, și să se facă o viză de la d. I. G. Duca, ministrul de externe, pentru meritele sale pe terezootehnică.

Concert filarmonic

„Filarmonica din Timișoara“ sosește azi la Arad sub conducerea dlui consilier cultural dr. Vasilescu. La gară vor fi întâmpinați de către delegații orașului și ai Societății Filarmonice din Arad. Concertul din Timișoara dă azi seară un concert în Palatul Cultural.

Comemorarea lui Ilarie Chendi

Duminică 17 Mai vor avea loc în Dărlaz, din apropiere de Mediaș serbările pentru comemorarea scriitorului Chendi, născut acolo.

Vor participa la aceste serbări d. ministru I. G. Duca, fost coleg de școală al dispartutului, reprezentanți ai „Societății scriitorilor români“ și „Asociației Criticilor literari“ precum și alte personalități din Capitală și țară.

Cu această ocazie se va fixa o placă comemorativă pe casa unde s'a născut scriitorul.

Concurs de coruri la Satu-Mare

Inspectoratul artelor din zona de Vest d. Ștefan Mărcuș, a organizat pe ziua de zece Mai, la Satu-Mare, un concurs al corurilor de intelectuali și țărani din județele dela frontiera cehoslovacă și maghiară.

Este o bună inițiativă a ceea ce se practică de atâția ani în Banat, unde echilibrul este un fapt o deosebită educație artistică a maselor, care au constituit un mai puțin de 50 coruri aștești în stare a se prezenta oriunde.

La concursul dela Satu-Mare maramureșeni se vor înfățișa cu un cor bisericesc cu orchestra, oarecuienși și atrăgătoare inovație a profesorului compozitor Francisc Hubic.

Crierea grupării „Apărării Naționale“

Mai multe personalități marcante din localitate, neafiliat în vreun partid politic, au luat inițiativa de a se constitui într-o grupare, sub denumirea de „Apărarea națională“.

Fără tendințe politice, gruparea își propune de a duce o luptă energică în contra acelor administrațiuni cari sunt învinovățite de a distruge unitatea sufletescă între țările alipite și vechiul regat. O constituire a avut loc în acest sens, între diferiți fruntași.

10 Mai, Sf. Petru și Pavel, înălțarea Domnului, Adornirea Maicii Domnului, înălțarea Sf. Cruci, prima și a doua zi de Crăciun.

Art. 2 se votează astfel modificat.

Sedința dela 8 Mai

Sedința se deschide la ora 3.30 sub președinția d-lui Tony Iliescu.

Comunicări

D. IGNATIE MIRCEA, raportor d-lui cetire procesului verbal de socotile chestiunii Senatului dela 4 Aprilie până la 4 Mai.

Senatul aprobă raportul.

D. MINISTRU VAITOIANU roagă Senatul să fiină astăzi sedință de noapte, spre a lua în discuție proiectul de lege pentru organizarea căilor ferate.

Se aprobă.

Căminurile de ucenici

Se intră în ordinea zilei și se continuă discuția pe articole a legii pentru căminurile de ucenici.

Legea în total pusă la vot se primește cu 74 bile albe, contra 2 negre.

D. G. MARZESCU, ministrul justiției, depune proiectul de lege votat de Aduna-

rea deputaților pentru accelerarea judecărilor. (Apb).

Se ia în discuție proiectul de lege pentru organizarea și exploatarea căilor ferate.

D. I. PANAITESCU, raportor, dă citire expunerii de motive și legii.

D. N. COSTACHESCU, în discuția generală, spune că va face câteva observațiuni și va arăta părțile slabe ale proiectului, pe care le consideră ineficace în realizarea scopului urmărit.

În primul rând constată că proiectul nu aduce date statistice, spre a se vedea ce lipsuri avem la căile ferate.

Trebuie să construim noi linii ferate de racord, spre a da scurgere mărfurilor către porți.

D. sa spune că prin acest proiect nu se dă soluțiunea hotărârii de nevoi. După d-sa remediile sunt două: Hășirea de capital și refacerea administrației.

Toți sunt de acord că cu actualul sistem de administrație nu poate progresa instituțiunea. În ceea ce privește găsirea capitalului, aceasta este o iluzie, căci nimeni nu-și va băga banul acolo unde nu crede că-i va produce.

Sedința continuă.

Economice.

Expoziția Uniunii orașelor din România

Primăria Capitalei în numele Uniunii orașelor din România, a trimis direcțiunii casei muncii Cfr. un apel, prin care face cunoscut că cu ocazia congresului de Uniunea va ține la București, în luna Septembrie 1925, va face și o expoziție care va avea loc în pavilionul special, amenajat în parcul Carol din Capitală.

Această expoziție va cuprinde o parte rezervată exclusiv administrației orașelor și o altă parte industrială.

Consiliul de administrație al casei muncii Cfr., luând cunoștință de acest apel, a numit o comisie, compusă din d-nii ing. inspector general C. Răileanu, ing. N. P. Teodorescu, dr. Costiniu, dr. I. Manulea și Cezar Rășcanu, care să studieze propunerea și să ia măsurile convenite pentru ca și casa muncii Cfr., să participe la această expoziție.

Partea din expoziție rezervată, industriilor, se referă numai asupra acelor cu caracter edificat și inițiativelor de interes general orășene, dezvoltate în toate orașele țării și aranjate pe specialități.

Porumbul românesc este degenerat

D. dr. Andronescu, inspector general în ministerul de agricultură și domenii, a prezentat ministerului un studiu asupra varietăților de porumb ce se cultivă în țara noastră.

Din acest studiu reiese că varietățile noastre de porumb comun (dintre de cal, portocaliu, ciacantin, scormnic, hângănesc etc.) s-au corit între ele și au degenerat în așa grad, încât amenință nu numai producțiunea și comerțul, ci chiar și sănătatea populațiunii noastre rurale care se hrănește cu porumb.

Ca mijloc de îndreptare d. dr. Andronescu propune să se legitimeze, ca într-o anumită regiune să se cultive numai o singură varietate de porumb, pentru a se împiedeca corcirea. Astfel d-sa propune ca Banatul și Oltenia să cultive numai porumb românesc comun, Muntenia și școlul tranil vâncan numai dintre de cal, Moldova numai portocaliu, Basarabia numai ciacantin, iar în regiunea sub alpină să nu se cultive porumb de loc, sau să se cultive numai varietățile scormnic și hângănesc.

Este necesar să se practice selecțiunea porumbului după metoda americană, care are scopul să împiedecă corcirea și să ridice producțiunea la hectar cu 20 la sută.

Făină din Australia

Cu vaporul „Steia” sub pavilion egiptean a sosit la Sulina un nou transport de făină din Australia.

Pe lângă alte mărfuri diverse, o parte a descărcat la Constanța, 3 vagoane la Sulina, în restul de 20 vagoane la Galați.

Cu vaporul „Torontoian”, sub pavilion englez, au sosit 600 tone făină și diverse mărfuri, între care și 6000 saci cu ceapă din Alexandria. O parte a fost descărcată la Constanța, iar restul de 355 tone e pentru Galați.

La Alexandria s'a depozitat 6000 tone orez pentru țară

Di Rhod, co anandul vaporului „Torontoian”, sosit la Sulina, a arătat că la Alexandria (Egipt) s'a depozitat până în prezent 6000 tone orez care așteaptă să fie libărat cu d stinapă pentru România.

Convenția comercială dintre Franța și Germania

BERLIN, 8. — După „Journes Industrielle” ce apare la Paris au avut loc tratative între ministrul de comerț francez Choumei și Trendelenburg, șeful delegației germane, pentru stabilirea părților fundamentale ale convenției comerciale provizorii.

Zarul crede că Trendelenburg se duce la Berlin pentru a obține înapoierea să se realizeze convenție preliminară.

Devizela și valuta.

Rador, 9 Mai.

BURSA.

Locuri	Debit	Industria
Berlin	123.18	12312.50
Amsterdam	207.80	207.80
New-York	516.75	516.75
London	2506	2507.50
Paris	2695	2690
Milano	2122.50	2122.50
Praga	1530	1530
Budapesta	7250	7250
Belgrad	835	835
București	250	250
Varșovia	99.50	99.50
Viena	7270	7270

Cursul devizelor București

pe ziua de 9 Mai 1925.

Locuri	Curs
Paris	10.88
Berlin	—
London	1008
New-York	208
Italia	855
Elveția	40.25
Viena	29
Praga	6.15
Budapesta	—

Valute

Curs	Oferte
Napoleon	790
Mărci	49
Leva	145
Lire otomane	106
Sterline	1000
Francezi	10.90
Elvețieni	39
Italiani	8.50
Drachme	370
Dinari	340
Dolari	206
Marca poloneză	39
Coroana austriacă	30
maghiară	30
cehoslovacă	6.10

Primăria comunei Luguzău.

No. 530/1925.

(1145)

Publicațiune de licitație

Primăria Luguzău din încredințarea reprezentanței comunale aduce la cunoștință publică că dreptul de vânțatoare asupra teritoriului comunei Luguzău pe un interval de 6 ani consecutivi, adeca dela 1 August 1925 până la 31 Iulie 1931, se va da în arândă prin licitație publică orală, ce se va ține în biroul notariatului cercual Șilindia în ziua de 2 Iunie 1925 la orele 9 a. m.

Prețul de strigare Lei 2000.

Condițiunile de licitație stabilite de către reprezentanța comună se pot vedea în biroul notariatului cercual Șilindia sub durata orelor de serviciu.

Luguzău, la 4 Mai 1925.

I. Ursulescu,
not. cerc.

Neagu Nicolae,
primar.

Regatul României
Subprefectura județului Arad.
No. 5811/1925.

(1148)

Publicațiune de licitație

Noi, Subprefectul județului Arad, având în vedere ordinele No. 4307/1923 și 2077/1924 a Dnui Prefect al județului Arad, publicăm licitație minucând pentru confecționarea și furnizarea tablitelor de casă necesare pentru numerotarea caselor din județ.

Numărul aproximativ al tablitelor necesare e de 70.000 adeca Șeptecimii bucăți pentru întreg județul. Tablitele vor avea mărimea de 15x15 cm. și culoarea albă cu numeri negri.

Licitația va avea loc în ziua de 11 Iulie 1925 orele 11 a. m. în sala cea mică de sedință a subprefecturii județului Arad.

Ofertele în plicuri cu inscripția „ofert pentru furnizarea tablitelor de numerotare a caselor” se vor înainta sigilate în ziua și la orele fixate pentru ținerea licitației, la mâinile noastre.

La oferte se vor adnexa și modele de materialul și formatul tablitelor.

Ofertele numai în cazul acela vor fi luate în considerare, dacă ofertantul deodată cu oferta ne va înainta separat chitanța justificativă despre depunerea garanției sau dacă

cu ocaziunea predării ofertelor depune în mâna comisiei ca garanția un vadiu de 10% din suma cuprinsă în ofert.

Garanția se poate depune în numerar ori libel de depunere dela o instituțiune financiară locală sau în hârtii de valoare garantate de stat.

Condițiunile de licitație se pot vedea până la data ținerii licitației între orele 11—12 a. m. la subprefectura.

Licitația se va ține în conformitate cu dispozițiile art. 72—80 din legea asupra contabilității publice.

Arad, la 6 Mai 1925.

Subprefect: (ss) Dr. LAZAR.

Primăria comunei Camna.

No. 531/1925.

(1146)

Publicațiune de licitație.

Primăria Camna din încredințarea reprezentanței comunale aduce la cunoștință publică că dreptul de vânțatoare asupra teritoriului comunei Camna pe un interval de 6 ani consecutivi, adeca dela 1 August 1925 până la 31 Iulie 1931, se va da în arândă prin licitație publică orală, ce se va ține în biroul notariatului cercual Șilindia în ziua de 2 Iunie 1925 la orele 9 a. m.

Prețul de strigare Lei 250.

Condițiunile de licitație stabilite

de către reprezentanța comună pot vedea în biroul notariatului cercual Șilindia sub durata orelor de serviciu.

Camna, la 4 Mai 1925.

I. Ursulescu,
not. cerc.

Todor Jigou,
primar.

No. act. 572/1925.

Publicațiune de licitație

Subsemnatul notar public aduce la cunoștință publică că în conformitate cu procesul verbal dresat de noi sub No. sus indicat se va vinde pe lângă interesul subsemnatului la licitație publică în biroul 306 din codul comercial în sediul chetuiului și rizerul debitorului L. Rosenheck domiciliat în Arad cauză întârziere diferite giuvaroare amanet, prețul de strigare de 10.000 Lei pe condițiunile cari se pot cunoaște în subsemnatului sub orele oficiale.

Licitația se va ține în ziua de 13 Iunie 1925 la orele 5 d. m. în biroul subsemnatului notar public din Arad, Str. Alea No. 3 unde se pot vedea și obiectele, arnceaza a se vinde.

Arad, la 9 Mai 1925.

Notar publ.: Dr. SILVIU PASCU

On. Public române

Cu onoare vă avizăm că **„Sârpele”** din Bulev. Regia Marșezat pe **Str. I. C. Brătianu** edificiul gr. cat.

Eugen Lazar și c.

Firma de geamantane de articole de pielării „ELEGANTE” (1120) se capătă pe preturi etine geamantane și articole confecționate din piele.

Pânză albă panama pentru cămăși studențești, apas, pe prețul de Lei 245.

cămăși bărbătești zefir cu două gulere, în culori de modă, se capătă pe prețul de Lei 230 la

SZUCS vis-a-vis de gară, Ciorapi din flor dela 65

Calle Ferată Arad-Podgoria

Valabil dela 1 Martie 1925

Mersul trenurilor

Trenuri de persoane						Trenuri de persoane					
2	4	6	8	10	Km.	1	3	5	7		
cu clasa I și III a						cu clasa I și III a					
510	800	1130	1440	1800	—	PL	Arad	Sos.	715	957	1331
511	804	1134	1444	1801	1-1	Y	Arad C. F. R.		712	954	1331
							Halta 1				
521	811	1141	1451	1811	2-5		„ Micăta nouă		705	947	1321
530	820	1149	1459	1819	6-7		Micăta		657	936	1316
539	829	1159	1509	1829	11-6		Glogovaț		617	929	1306
							Măndrulo				
541	831	1204	1514	1834	12-0		Halta Măndrulo-Cicir		641	924	1301
553	843	1213	1523	1843	16-3		Cicir		632	915	1252
604	854	1224	1534	1854	21-4		Sămbăteni		621	901	1241
							Ghioc C. F. R.				
607	857	1227	1537	1857	22-3	Sos.	Halta 3		617	900	1237
							Ghioc piața	PL			
Trenuri de persoane						Trenuri de persoane					
102	104	106	108	110	Km.	101	103	105	107		
cu clasa I și III-a						cu clasa I și III-a					
617	900	1237	1547	1907	—	PL	Ghioc piața	Sos.	606	858	1228
622	904	1242	1552	1912	1-1	Y	Cuvă		602	855	1224
							Halta 5				
631	912	1251	1601	1921	4-7		„ 7		553	847	1215
							Covășin				
							Halta Covășin com.				
							„ 8				
							„ 9				
							„ 10				
650	928	1310	1620	1940	11-5		Poala muntelui		531	831	1156
652	936	1318	1628	1948	13-6		Halta 12		525	823	1147
							Siria				
707	946	1327	1637	1957	16-5		Halta 13		516	814	1138
712	950	1332	1642	2002	19-0		„ 14		511	809	1133
718	956	1338	1648	2008	20-7		Ciala		505	803	1127
							Măscu				
							Păncota gara				
							Halta 16				
722	1000	1342	1652	2012	22-2	Sos.	„ piața	PL	500	758	1122
							Păncota comuna				
Trenuri de persoane						Trenuri de persoane					
202	204	206	208	210	Km.	201	203	205	207		
cu clasa I și III-a						cu clasa I și III-a					
617	900	1237	1547	1907	—	PL	Ghioc piața	Sos.	605	856	1229
							Halta 17				
							„ 18				
625	907	1245	1555	1915	2-3		„ 19		538	840	1222
							Minis				
635	916	1255	1605	1925	5-4		Halta 21		548	841	1212
							„ 22				
643	924	1303	1613	1933	9-1		Păuliș		540	833	1204
							Halta 23				
651	930	1311	1621	1941	10-0		Barațca		539	827	1196
							Barațca halta				
							Cladova				
							Halta 25				
							Radna comuna				
702	940	1322	1632	1952	13-9	Sos.	Gara C. F. R.	PL	520	816	1144
							Radna gara				